

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 414/2017-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 58/2014 z 22. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší soud“) sp. zn. 8 Sžo 58/2014 z 22. októbra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu predchádzali konania pred Okresným súdom Bratislava I a Okresným súdom Bratislava III, predmetom ktorých bola žaloba sťažovateľa o určenie neplatnosti skončenia služobného pomeru proti žalovanému Ministerstvu obrany Slovenskej republiky, Generálnemu štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Vec bola postúpená napokon Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý konanie vedené pod sp. zn. 5 S 141/2012 zastavil uznesením z 1. apríla 2014 z dôvodu predčasnosti podanej žaloby, pretože proti oznámeniu žalovaného z 29. januára 2009 bolo možné podať odvolanie. Sťažovateľ v sťažnosti však tvrdí, že v skutočnosti podal proti oznámeniu žalovaného zo 4. februára 2009 odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté oznámením (listom) služobného úradu žalovaného z 11. februára 2009. Dôkazy pripojil k svojej sťažnosti.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu aj odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 22. októbra 2015 tak, že predmetné uznesenie krajského súdu o zastavení konania potvrdil.

4. Po opísaní skutkového a právneho stavu veci sťažovateľ brojí proti tomu, že najvyšší súd (ako aj pred tým krajský súd) rozhodli „*v rozpore so skutkovým a právnym zistením. Odignorovali skutočnosť založenú v spise (podané odvolanie proti nulitnému aktu), ktorá by jej neignorovaním zo strany súdov nemohla viesť k záverom súdov, ku ktorým týmto ignorovaním tak došli*“, čím bola sťažovateľovi „*odňatá možnosť konať pred súdom a chrániť svoje práva na súde, ktoré boli ukrátené rozhodnutím, resp. nerozhodnutím orgánom verejnej správy a postupom tak boli porušené práva podľa čl.46 ods. 1 a 2 Ústavy SR*“.

5. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým

uznesením najvyššieho súdu. Súčasne požadoval zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu. Okrem toho sa domáha priznania úhrady trov právneho zastúpenia v sume 303,16 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané oneskorene alebo niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03), alebo keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

9. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodov uvedených v bodoch 2 až 4.

10. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov týchto všeobecných súdov, ak ich z daného pohľadu možno pokladať za udržateľné (obdobne I. ÚS 17/00, I. ÚS 93/08, I. ÚS 373/2012).

11. Uvedenými názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uznesením najvyššieho súdu. Preskúmal aj súvisiaci spis krajského súdu (č. I. 72 – 79) a v okolnostiach danej veci zistil, že námietky sťažovateľa mali reálny základ v tom, že sťažovateľ listom zo 4. februára 2009 skutočne rozporoval oznámenie z 29. januára 2001 a následne odvolací správny orgán mu listom z 11. februára 2009 oznámil, že „odmieta“ toto jeho odvolanie z dôvodu, že nemohlo byť podané. V tomto ohľade boli potom závery krajského súdu o dôvodoch zastavenia konania skutočne rozporuplné a zmätočné. Z hľadiska ústavného posúdenia a materiálneho chápania porušenia sťažovateľom označených práv bolo však rozhodujúce najmä to, že následne najvyšší súd právne dostatočným a zrozumiteľným spôsobom toto pochybenie krajského súdu konvalidoval, keď za nosný dôvod prijatého procesného rozhodnutia uviedol nesprávne označený subjekt žalovaného zo strany sťažovateľa, ktorý bol zastúpený

kvalifikovaným právnym zástupcom. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí na strane 6 odôvodnenia jednoznačne uviedol, že v prípade žalobou napadnutého prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu ide o rozhodnutie, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom súdneho prieskumu. Je ním až druhostupňové rozhodnutie (v spojení s prvostupňovým), čo však sťažovateľ neuvádzal ani v doplnení žaloby v konaní na krajskom súde (petitom žiadal zrušiť rozhodnutie/oznámenie z 29. januára 2009, pozn.) a ani v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu. Na tomto mieste je potrebné zvýrazniť, že jednou zo základných zásad práva je „vigilantibus iura scripta sunt“, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu.

12. Ustanovenie § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku platného v čase rozhodovania (ďalej len „OSP“) dovoľovalo všeobecným súdom, aby v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti OSP preskúmali len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov. Preto najvyšší súd ako správny súd neporuší základné právo fyzickej osoby podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ak zastaví konanie podľa § 250d ods. 3 OSP, t. j. kvôli tomu, že navrhovateľ sa v správnom súdnictve domáha preskúmania administratívneho rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť inak ako v dôsledku vyčerpania riadnych opravných prostriedkov (m. m. I. ÚS 20/97). Podľa § 250d ods. 3 OSP platného v čase rozhodovania súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné. V neposlednom rade treba uviesť, že podľa dostupnej judikatúry najvyššieho súdu sa aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy považujú za právnoaplikačné akty správnych orgánov (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 31/2011 z 25. augusta 2011 a sp. zn. Sžo 10/2012 z 18. apríla 2012).

13. V kontexte uvedeného takýto postup najvyššieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne, ale zároveň uviedol na správnu mieru dôvody zastavenia konania, t. j. samotné zastavenie konania vo svojej podstate oprel o iné dôvody, nemožno považovať za arbitrárne, resp. celkom zjavne neodôvodnené.

14. Ústavno-súdna korekcia rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v prípade sťažovateľa by teda bola možná len v tých prípadoch, ak by konanie a rozhodnutie všeobecného súdu priamo zasahovalo do práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy). K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivý proces podľa dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, keby tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/2001), ale aj tým, keby tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05). Ústavný súd nezistil žiadnu z týchto ani inú tu výslovne neuvedenú skutočnosť, ktorá by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu robila ústavne neakceptovateľné, a teda vyžadujúce ústavno-súdnu korekciu z dôvodu zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie. Pretože napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je primeraným spôsobom odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia najvyššieho súdu nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a nevidí dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

15. Z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti bola preto sťažnosť sťažovateľa odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017